Wat verlengt de levensduur van een kunstgrasveld?

Een kunstgrasveld wordt door gemeenten vaak afgeschreven in tien jaar tijd. Toch zegt die termijn volgens kunstgrasspecialist Gerrit de Koe lang niet alles. De daadwerkelijke levensduur hangt af van een combinatie van aanlegkwaliteit, gebruiksintensiteit, onderhoud en de keuzes die al bij de aanbesteding worden gemaakt.

Auteur: Wijnand Meijboom

Volgens De Koe begint een in levensduur duurzaam kunstgrasveld niet bij het onderhoud, maar al aan de voorkant van het traject. De basis wordt gelegd met een goed bestek en een helder programma van eisen. 'Daar begint het echt mee', zegt hij. 'Als een leverancier een zesje kan leveren, gaat hij echt geen acht leveren als dat niet uitgeschreven staat.' Volgens De Koe wordt in aanbestedingen nog te vaak voorbijgegaan aan de vraag waarvoor een veld eigenlijk bedoeld is. Een hoofdveld waarop vooral selectieteams spelen stelt volgens hem andere eisen dan een trainingsveld dat dagelijks wordt gebruikt door meerdere teams, scholen en recreanten. 'De intensiteit van gebruik wordt regelmatig vergeten. Daar moet je juist naar kijken voordat je keuzes maakt.'

Die gebruiksintensiteit vertaalt zich volgens De Koe rechtstreeks in technische keuzes. Daarbij noemt hij met name de dikte en de vorm van de vezels, het vezelgewicht en de stekendichtheid van de mat. Voor een beperkt gebruikt hoofdveld kan een lichtere 360-micron vezel volstaan, terwijl een zwaar belast trainingsveld volgens hem vraagt om dikkere en zwaardere vezels. 'Bij een intensief gebruikt veld moet je eerder denken aan een 420-micron vezel.' Daarnaast speelt het aantal vezels per vierkante meter een belangrijke rol. Hoe dichter een mat is getuft, hoe beter de vezels elkaar ondersteunen en hoe minder snel ze plat gaan liggen. 'Per millimeter vezellengte zou je kunnen denken aan 37 gram per vierkante meter poolinzetgewicht', zegt hij. Dit laatste is volgens De Koe cruciaal voor de spelkwaliteit. Wanneer een mat te open is opgebouwd, komen spelers sneller in contact met het infillmateriaal. 'Ik ken een stad waar een veld ligt met smalle vezels en een open mat met mais-infill. Voetballers zeggen daar: we spelen in de zomer op een knoertharde infill.' Volgens hem had dat voorkomen kunnen worden door onder andere bredere vezels en een hogere tuftdichtheid (poolinzetgewicht) voor te schrijven. 'Dan speel je veel meer op het kunstgras dan op de infill.'

Ook de shockpad verdient volgens hem aandacht. Omdat een kunstgrasveld in de loop der jaren altijd harder wordt, kan een kwalitatief goede shockpad helpen om de spelbeleving langer op peil te houden. Een belangrijk punt in het verhaal van De Koe is dat platliggende vezels niet te voorkomen zijn. Hij noemt eisen in het bestek waarbij wordt voorgeschreven dat vezels niet mogen platliggen zelfs 'dom'. 'Ga maar eens op Google Earth kijken naar een kunstgrasveld van drie of vier jaar oud. Dan zie je precies waar de stressplekken zitten. Dat zie je bij elk veld.'

> 'Bij een intensief gebruikt veld moet je eerder denken aan een 420-micron vezel'

'Niet borstelen, maar raken'

De veel gebruikte oplossing van borstelen ziet hij niet als antwoord. Sterker nog: De Koe is uitgesproken kritisch op die aanpak. Volgens hem leidt borstelen er vooral toe dat vezels in verschillende richtingen worden gedrukt, terwijl de compacte infill-laag grotendeels intact blijft. Waar veel beheerders nog altijd borstelen, pleit De Koe voor regelmatig raken. 'Niet borstelen, maar raken', zegt hij nadrukkelijk. Met een rake wordt de mat volgens hem daadwerkelijk gedecompacteerd en kunnen vezels beter overeind blijven staan. Dat komt zowel de speelkwaliteit als de sporttechnische eigenschappen ten goede. Volgens De Koe zou dat geen eenmalige onderhoudsmaatregel moeten zijn, maar een terugkerende activiteit gedurende het seizoen. 'Wekelijks of eens per twee weken, afhankelijk van het gebruik.' Hierin schuilt volgens hem een belangrijke sleutel tot levensduurverlenging.

Gerrit de Koe

‘Als een leverancier een zesje kan leveren, gaat hij echt geen acht leveren als dat niet uitgeschreven staat’

Een intensief gebruikt veld dat goed wordt geraket, kan beter en langer presteren dan een minder gebruikt veld dat hoofdzakelijk wordt geborsteld.

Momentopname

Een ander punt waar De Koe zich zorgen over maakt, is de manier waarop de levensduur van kunstgrasvelden vaak wordt beoordeeld. Veel gemeenten hanteren een afschrijvingstermijn van tien jaar. Velden die daarna nog worden goedgekeurd, blijven vervolgens vaak nog een of meerdere jaren liggen. Volgens De Koe geeft zo’n goedkeuring echter niet altijd een volledig beeld. ‘Een heel groot deel van de velden ouder dan twaalf jaar komt nog door de keuring. Dat komt door de decompactering die vlak daarvoor wordt uitgevoerd.’ Het keuringsmoment is volgens hem daardoor vaak een momentopname. Een veld kan direct na groot onderhoud aan de normen voldoen, maar enkele maanden later alweer sterk zijn verdicht. ‘Eén of twee maanden na de goedkeuring kan zo’n veld op onderdelen alweer door zijn hoeven zakken.’ Daarom pleit hij ervoor om oudere velden ook eens te beoordelen vóórdat groot onderhoud wordt uitgevoerd. Dat geeft volgens hem een veel realistischer beeld van de werkelijke staat van het veld.

Naast raken is schoonhouden volgens De Koe misschien wel de een na belangrijkste onderhoudsmaatregel. ‘Schoonhouden in het kwadraat’, zegt hij. Hij wijst erop dat op een voetbalveld voortdurend organisch materiaal terechtkomt. Bladeren, stof, haren, huidresten, bloed, vogelpoep en andere vervuiling hopen zich op in de constructie. ‘Een voetballer kan bloeden, verliest haren en spuugt op het veld.

‘Een voetballer kan bloeden, verliest haren en spuugt op het veld. Je moet het schoon houden, punt’

Je moet het schoon houden, punt.’ Volgens De Koe zou een veld daarom meerdere keren per jaar grondig moeten worden gereinigd en afgezogen. ‘Bijvoorbeeld met de Deepclean van GKB.’ Alleen zo blijft de constructie veilig en optimaal functioneren en wordt vervuiling niet onderdeel van het systeem.

Wat betekent dit alles voor de levensduur van een modern voetbalveld? De Koe houdt vast aan ongeveer tien jaar als gemiddelde richtlijn. Dat sluit aan bij de termijnen die veel gemeenten hanteren. Tegelijkertijd benadrukt hij dat die levensduur sterk afhankelijk is van de gekozen constructie, de kwaliteit van de vezels, de gebruiksintensiteit en het onderhoud. Hij ziet velden van twaalf tot vijftien jaar oud die nog door de keuring komen, maar wijst ook op onderzoek waaruit blijkt dat slijtage van vezels en materiaalverlies na zeven tot acht jaar versnellen en na tien jaar nog sterker toenemen. ‘Het duurzaamheidslabel gaat uit van 7-8 jaar, onzin natuurlijk, geen enkele gemeente legt een duur veld aan voor deze korte periode’, weet hij.

Advies

Voor gemeenten die een nieuw 3G-kunstgrasveld willen aanleggen, vat hij zijn advies samen in een paar kernpunten: benoem in het bestek ook duidelijke technische eisen, stem het ontwerp af op het gebruik, kies voor voldoende dichte en brede vezels, let op de kwaliteit van de shockpad, kijk niet alleen naar nieuwe referentievelden en betrek gebruikers bij de keuze. Maar boven alles geldt volgens De Koe één simpele les: ‘Een goed kunstgrasveld begint aan de voorkant. En daarna moet je het vooral goed onderhouden.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!